

Előz. díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre . . .	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Videkre 1 fittai több.	
Hirdetés díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal . . .	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKON.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virág-utca, 327-ik házszám	
Ugy a köziratok, mint a hirdetések ott vételnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Ébredjete!

A városi bizottsági tagok választása küszöbön áll. Most van ideje az egy évtized óta üzött önkényes uralom megszüntetésének, mert ha a hatóságnak sikerül most ismét a többséget megnyerni, akkor hosszú időre ismét csak a régi „basa rendszer” folyik.

Hol az ellenzék?

Ébredjete, még nem késő!

Ne az utolsó pillanatban lépjete a választó polgárok elé, mert azzal a fejtelenséggel csak rontunk városunk érdekein.

A hatóság eddigi pártja ma két táborba sorakozik: az egyik támogatni akarja körömszakadtig a mai uralmat, de a másik, ki fog állani a sikra, és küzdelmet akar kezdeni a mai hatóság ellen.

Ébredjete, mert a legjobb ideje annak!

Nem kívánhatja, de úgy tudjuk nem is kívánja a hatósági pártból kilépett többség a mi elveink feladását, de annyit a közjó, városunk jövője érdekében megkívánhat, sőt megkövetelhet tőlünk, hogy egy évtizeden keresztül meddő harcot vívtunk a hatalom ellen, most meg ne retiráljunk a mikor a mi régi pártunk mellett új támogató kezek ajánlkoznak.

Ébredjete!

Tartsa meg mindenki saját poli-

tikai hitvallását, ne kívánják egymást e téren most kapacitálni, de kétfelől támadással csakis most győzhetjük le a rossz sáfárokat!

Ébredjete!

Szervezkedjünk mielőbb, bontsuk ki a régi zászlót, s mutassuk meg hogy van még Szabadkán önzetlen, független polgárság is!

Sápolás, rosszakarat-e vagy tévedés?

Az évek óta függőben volt sertéshizlalók telepének ügye pár héttel ezelőtt végre végelintézést nyert, amennyiben a ministerium helybenhagyta a városi közgyűlés ama határozatát, mely szerint az eddig ugyszólván a város belterületén lévő sertéshizlaldák a várostól közegészségi szempontból jó messze elhelyeztessenek. Ezen intézkedés kétségtelenül helyes és ez ellen talán még az irigyek sincsen kifogása, azonban a telepkijelölések foganatosítása körül tapintatos és lelkiismeretes hatóságunk által folytatott eljáráshoz, igen is van egy pár komoly megjegyzésünk.

Folyó hó 4-én kezdtek meg az eddig engedélyezett 16 sertéshizlaló részére a telep kijelölést és ezt hatóságunk, a fizli főorvos, városi főmérnök, Kuthy II. alkupitány és Skozza tűzoltó parancsnok közbenjöttével úgy foganatosítja, hogy naponta egy mond egy telepet jelölnek ki, naponta két-három fiakkereken mennek ki és naponta — miután az a város külterületére esik — számítják fel egy-egy ügyben a diurnumokat.

Hiszen a nagyobbbrészt vagyonos teleptulajdonosok talán nem is törődnének azzal, ha nekik külön-külön a fiakker ésapidijakat felszámítanak és az egész ügyet mely egy, legfeljebb két nap alatt befejezhető lenne, felszámítanak, de ezt ezek a jó urak már csupa szeméreméretből sem tehetik s így kisütötték, hogy ezt a dolgot nem lehet egy pár nap alatt elvégezni úgy hogy 16-szor három fiakkert és 16-szor négyapidijat számítsanak; s így fogták magukat kezdtek X-nél az első napon és majd végeznek Y-nál — ha csak valami akadály közbe nem jön, — a 16-ik esetleg a 30-ik napon, megjegyzevén, hogy január 1-én már senkinek sem szabad a régi helyen lennie.

Hát X jól járt, mert nála első napon voltak és el is pakolhat, talán be is rendezheti január 1-ig új telepét, de mit csinálnak azok akikre később esik a sor és mégis el kell nekik pakolni?

Erre talán csak a mi tapintatos, lelkiismeretes hatóságunk tudna felelni, mi nem tudhatjuk. Annyit azonban tudunk, hogy hatóságunk böles intézkedése által nem hogy lendített volna a közgazdaság előmozdításán, de határozottan reakciót idézett elő, mert bizony majd akad a 16 közül több olyan, ki a rövid és — fél dereka lévén — alkalmatlan időpont miatt az előirt terminusra a berendezéssel el nem készülhet, inkább beszünteti az egész gazdaságot.

Kérdjünk tehát hatóságunk vezére: be-reitől, mire magyarázzuk e tapintatlan eljá-

TÁRCZA.

Csárdai találkozás.

— A Ráday korszakból —

Olaszországban állomásozó ezredemtől az ötvenes évek egyik őszén nyolc heti szabadságra jöttem haza. Abban az időben csak hirből ismerték itthon a magyar huszárt és csak elvéte, ha olykor-olykor haza vetődött egy, láthatták a magyar fiut abban az általvetős, zsinoros piros nadrágban és csengő sarkantyus csizmában, amelynek láttára megdobbant még a vénebb menyecske szíve is.

Szabadságom utolsó hetében meghívást kaptam egy igen előnyösen ismert néhai Nimródtól, aki a Dianna istennőnek nagy hódolója volt s mint ilyennek télen egyedüli foglalkozása a vadászat volt. Készséggel fogadtam el a meghívást s megállapodásunk hoz híven, már kora hajnalban beállítottam a öreg urhoz.

A legelső a guyi volt, ez volt a fogadisten.

Mint minden igazi vadásznak, ez volt az öregnek is az utraválója.

Estig bejártunk három határt is — úgy

szólván eredménytelenül; mert néhány lapsi fülesen s egy vörös rókán kívül mitsem tudunk fölmutatni a fáradságos koborlás után.

Alkonyodott már, mikorra a feketéket elhagyva a putrira értünk. Lomhán éssrevétlenül fődte be a nagy síkságot az alkonyi szürkület, a melylyel egyidejűleg, mint ősz napokon gyakran előfordul, lassan-lassan sűrű átláthatlan köd ereszkedett le. Egy negyed óra mulva már semmit sem lehetett látni a nagy pusztaságból s a hirtelen leszált ködtől csak a lovak fejéig birtunk ellátni.

— Itt lesz már a csárda — szolt az öreg Nimród, mint egy negyedórai meglehetősen ügetés után.

Es csakugyan a csárda gyér világa, a mint átszűrődött a sűrű ködpárakon át, homályos fényben már látható volt.

— Lássá már ott világit . . . de ide jó lesz, ha betérünk egy kis melegítőre.

— Magam se bánom öregem, mert a kulacs már talán szét is száradt azóta.

Közelebb érve, kesergő dudaszó halatszott ki a csárdából, a mely úgy sirt, úgy sivitott, hogy már messziről sértette az ember hallását.

— Na ezek ugyan jól mulatnak itt, va-

lóságos kin még hallgatni is ezt a komisz duda nyávogást.

— Csitt! . . . ne szóljon egy szót se az istenért — susogta az öreg és kezével gyengén meglökött.

Miért?

— Még megtalálja valaki hallani.

— Hát aztán? . . .

— Ne szóljon kérem, maga még nem ismeri ezeket . . . szegény legények mulatnak oda benn.

— Hát hiszen én is csak e fajta szőrü ember vagyok . . . nem dicsekedhetek én se gazdagsággal — szoltam egész hetykén az öreghez, mert még akkor fogalmam sem volt arról: mi is hát tulajdonképpen az a szegény legény.

— Csitt! . . . susogta újból az öreg és látszólag boszusan — meglátja, hogy kellemetlenségünk lesz. Lássá, most már el sem kerülhetjük a csárdát; ezek már a kocsi zörgést régen észrevették s úgy lehet már egykettő vár is bennünket elől, ha most be nem megyünk az ivóba.

— Hát persze, hogy bemegyünk, talán csak nem fél valakitől? . . .

Bementünk.

ást: sdpólds, rosszakarat-e, vagy tévedés szülte ez intézkedést?

Ha a három eset bármelyike forog is fenn, nagyon élénken illusztrálja hatóságunk mai állapotait. Mert lehetetlen elhinni, hogy sápolási szándék lépjen előtérbe, ámbár 16 egyenjogú vállalatnak akarva nem akarva előjogot kell hogy adjunk a másik fölött. Hiszen természetes, hogy mindegyike hamarabb szeretne sorra kerülni, és új telepét kellően berendezni.

Ha ez az eset, amint feltenni szeretnők, nem áll fenn, akkor a másik esetnek, a rosszakaratnak kellene előtérbe szorulnia. De ezt sem hisszük. Az lehetetlen hogy egy városi hatóság egyetlen közgazdasági intézményének tönkretétele mellett, csúpa boszúból, korteskedésből cselekednék, hogy így presszió útján kényszerítve egyik másik szavazó polgárt a küszöbön levő választások előtt a mostani hatóság támogatására.

Ha pedig ez sem állana, akkor okvetlen vastag tévedésnek kell fennforognia amennyiben hatóságunk emberei nem tudják, mit kell, mit lehet egy nap alatt elvégezni, és mennyit lehet és szabad nekük ily esetben felszámítani.

Mi azt hisszük, hogy ha a három eset bármelyike is állana fenn, hatóságunk nagyon rossz taktikát folytat és igen szánalmas eszközökhöz fordul, hogy választó polgáraink egy tekintélyes és a lakosságra hathatós befolyással bíró részét ilyen uton akarja a maga részére megnyerni.

Még nem késő, tanácsoljuk hatóságunknak, ne keverje a pártoskodást a közügy előmozdításába, engedje ez ügyet a maga természetes medrében folyni, ne akadályozza ennek felvirágzását pártérdekhől hanem intézkedjék haladéktalanul, miszerint ezt a telepkielölési dolgot a lehető legrövidebb idő alatt befejezzék.

Ezt nem kérni, ezt követelni jogosítva van egész polgárságunk.

X.

A külvárosi templomok ügye.

Egy évtized óta t. i. a jelenlegi hatóság

Hat szegény legény mulatott a csárdában. Egy félszemű legényke fujta a dudát nagy erőlködéssel. Szemei egészen ki voltak dülledve s arcából a vér majd kiszökött már a fáradságtól

Másnap voltak a betyárok a mulatásban.

A kifestett csárdásné ott dévajkodott a betyárok között, a kik már a táncolásban az asztalra is fölkerültek.

— Éppen eltaláltuk, . . . jókor jöttünk — sugta az öreg Nimród, látszólag megszeppenve.

Magam is meghökkenem egy kissé a fegyveres betyároktól, látva elkeseredett mulatságukat.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte tőlünk az oda settenkedő csaplárosné.

— Hozzon egy itce bort lelkem!

Mire az asszony előhozta a piszkos kellerájából az italt, az egyik betyár már ott ült az asztalunknál, minden engedelem kérés nélkül.

A többiek azalatt meghunyászkodva, csendesen ültek asztalunknál és szilaj tekintettel bámultak felénk. Zöld hajtókás spencer volt a betyáron, aki ott ült az asztalunknál s ott egész otthoniasan hatalmas tenyerébe támasztva fejét, kényelmesen nyújtzkodott el a törött faszéken.

regimje óta huzzák halasszák ezt az égető szükségessé vált dolog véglegzését. Évekkel ezelőtt még boldogult Kuluncsics József főjegyzősége alatt ez ügy napirenden volt, pályázat is ki volt írva, pályázók akadtak is, de egyszerre, — ma sem tudni mi okból — hatóságunk a pályázatot visszavonta. Most végre ismét szőnyegre kerülén a dolog, a pályázat ki lett írva újból, jelentkezett is négy pályázó. Mind a négy figyelemre méltó ajánlatot tett, azonban a bölcs tanács, ugylátszik valami titkos okból ismét nem akarván belemenni a dologba, több alaptalan sőt nevetséges indokokból mind a négy pályázatot el nem fogadhatónak nyilvánítván, újabb pályázat hirdetését határozta.

Nem értjük ezt az eljárást, mert vagy kell az a két külvárosi templom, vagy nem kell. Ha kell mi az oka annak a huza-vonának.

Mert nézzük csak, tegyünk egy kis pillantást a benyújtott tervezetekre:

Azt mondja többek között a bölcs tanács: a benyújtott négy pályatervnek egyike sem eredeti mű, de csak nevetségessé teti magát az által, midőn továbbá azt mondja, hogy a bemutatott költségvetések csak számhálmazokat képeznek.

Az egész eljárás csupán rosszakaratot árul el, mert ugylátszik, hogy a tanács komolyabb és behatóbb tanulmányozást mellőzve, nem akar, vagy nem mer az építkezésbe belemenni.

Azt határozta a bölcs tanács, hogy újabb pályázatot hirdetnek és a két 700 forintos díj helyett négyet adnak, és pedig két 2000 frtosat és két 500 frtosat, azonkívül a művezetőnek bizonyos százalékot.

Kérdjük már most, mit jelentsen ez, nem kibótt pénz volna, mikor olyan remek pályaművek már kézben vannak?

Ajánljuk a közgyűlésnek, hogy a tanács határozatát elvetve, utasítsa ez utóbbit miszerint a befolyt 4 pályázat felett végleg döntsön.

Vagy a jövődő hatóság teendőire bizzák ezt az ügyet?

Zavargó munkások

(A steyeriaki sztrájk.)

Aninán mult héten sztrájk tört ki; Magyarország legnagyobb munkás telepén. az osztrák-magyar államvasut kassó-szörény megyei vashámoránál.

A gyárban kétezer munkás dolgozik s ezeknek csak egy része, egy háromszáz ember tagadta meg a munkát s ezek felmondása csak kezdete volt a sztrájknak.

A munkások sztrájkolása, a munkabér főlemelése miatt történt, de a sztrájkolás nem talált kellően kikészített talajra, mert a zendülő munkásokhoz vajmi kevesen csatlakoztak.

A fölkel s a munkát megtagadott munkások zendülésének lecsillapítására az igazgatóság csendőri karhatalmat kért, melynek közbelépése nem vált szükségessé, mert a munkások nem vittek végbe semmi olyan dolgot, minek meggátolására fegyveres ellentállás szükséges lett volna.

Az igazgatóság a fölkel munkások kiválmánának nem igen hajlandó eleget tenni s így a munkások sem hajlandók a dolgot folytatni.

A sztrájk különben, szünő félben van, amennyiben a háromszáz zendülő munkás közül, kétszáz leszállott már dolgozni a Colomé-aknába.

A zendülő száz még mindig tartózkodó álláspontot foglalt el, ámbár nagyobb része hajlandó követni dologra indult kétszáz példáját.

Újabb tudósítás szerint a sztrájk már részben megszűnt, amennyiben a munkások hajlandók dologba lépni, mit a nagyobb felekezete meg is cselekedett.

Az igazgatóság a munkások panaszát jogtalannak és alaptalanak tartja, amiért is nem teljesíti azok óhaját.

Ugy a dologba állott sztrájkolók s a még mindig munka-felmondásban álló munkások nem vihették ki sem erkölcsi, sem pedig anyagi eredményt.

A katonaság 6-án megy haza, a csendőrség pedig őrhelyeikre vonulnak.

Különben rend van az egész vonalon.

— Hát hogy mnlatnak barátom? — kérdezte az öreg a betyártól és hangján bizonyos foku félelem rezgett.

— Jobban, mint az úr! . . . legalább nem zsandárral mulatok — felelt a betyár haragos kiejtéssel és hátrabb lökve kócos fején a zsiros kalapot, belemarkolt mérgesen a lelőggő piszkos hajcsomókba.

— Micsoda . . . zsandár . . . már mint én? . . . még az apám se volt zsandár nem hogy én lennék az! . . .

— Én huszár őrmester . . . és igaz volna az? . . . eközben erősen a szemem közzé nézett a betyár.

— Biz az ugy van barátom és ha halotta már hírét Olaszországnak — hát ott szolgálók én; most pedig csak szabadságon vagyok itthon.

A vén Nimród komoly arcával igenlőleg bólintott a kétkedő betyárnak.

— Hát csakugyan istrázsamester az úr? . . . és nagyot ütött öklével a csárda asztalára.

— Igenis az vagyok!

— Na ha csakugyan az . . . Korcsmárosné lelkem, egy hordó bort az asztalra . . . akkor hát az én vendégeim az urak és kez fogott velünk a fiatal spenceres betyár.

Megkezdődött a kényszer mulatás; mert veszedelmes dolog lett volna ellene szegülni a betyár kívánságának. Egy intéssel oda hívta társait, meg az agyonra nyagगतott dudást és szilaj kedvvel kezdett mulatni, dalolni a zshivány.

— Tudja kedves öcsém, még most is azt mondom gavallér gyerek volt a betyár — és itt megszakította az exzsandár az elbeszélését . . . elmosolyodott, mintha csak most látná maga előtt lejátszódni azt a csárdai találkozást — majd rágyújtott öblös pipájára és tovább folytatta:

Hej, pedig már régen volt és még ma is azt mondom, hogy igazán előzékeny volt a spenceres haramia.

Egy óra mulva már alig adta a hordó, odaszóltam a betyárhoz:

— Hát kedves barátom, köszönöm a szivességét, most már elmegyünk . . . várnak ránk oda haza.

— El? . . . kérdezte a betyár — csakugyan elmennek? . . . akkor hát isten áldja meg az urakat — és felénk nyújtotta kerges kezét.

— Hanem maj elfelejtettem . . . uraim! ez az ember — és egyik társára mutatott —

Irodalom művészet.

Színház. Mint lapunk legutóbbi számában közöltük a szabadkai színházra heten pályáztak, közben még három pályázat érkezett be és pedig: Bokody Antal, Bácskai (Nagy) Julcsa operette énekesnő, és Csóka Sándor városi színházunk ez idő szerinti érdemes igazgatója részéről.

Összesen tehát tíz pályázat van s így válogathat bennük a színügyi bizottság. Tanácsoljuk hogy magunkat bizonyos érdekelt részről ne engedjék befolyásoltatni, fontolják meg jól kinek adják Magyarország 3-ik városának színházát. keveredjünk ki egyszer már a botrányokból.

Megjelent a „Képes Családi Lapok Naptára” 1893 évre, tetszetős kiállítással s gazdag tartalommal, ára 60 kr, póstadijmentes megküldésnél 80 kr: úgy e Naptárt, mint magát a „Képes Családi Lapokat” mint ez idő szerint a legjobb s legelтерjedtebb szépirodalmi lapot melegen ajánljuk olvasóinknak. Lapunk más helyén találjuk olvasóink ama szép s eleven tollal megírt beszélykét, mely a most jelzett Naptár körül játszik, s kétségkívül olvasóink figyelmét felfogja kelteni.

Közönség köréből. *)

Egy kis csendért esedezünk.

Számos színházlátogató nevében felkérem a nagyon tisztelt szerkesztő urat a következő sorok lapjának csütörtöki számában leendő közzétételére.

Az elmúlt vasárnap előadott Madách nagyíró drámája „Az ember tragédiája” az összes személyzet valóban odaadó fáradsága mellett, tekintettel a lokális viszonyokra meglehetősen sikerült. Sikerült már azért is, mert a mélyen tisztelt páholy de különösen a hölgyközönség folytonos hangos suttogása a hibákat tökéletesen eltakarta.

Távol legyen tőlem a nagyon tisztelt hölgyek iránt minden megsértés, azonban mint műpártoló igen ajánlanám, ha kedves hölgyeink

* E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

üljön föl magok mellé a kocsira, a többit majd tudja már ő.

A betyár fölült a kocsira és megindultunk.

Rövid idő alatt elhagytuk a putri síkságot és kiértünk a városba vezető keskeny kocsitra, melyet kukorica földek szegélyeztek. Ide érve, négy ember törtetett elő a kukoricák közül és hirtelen megragadták a kantárszarakat.

A lovak megállottak és prüszkölve ágaszkodtak föl a kocsí előtt.

— Egy hangot se akarok hallani! . . . ordított közülök egyik haramia.

— Kálmán! szólt lassu hangon a mellettünk ülő betyár és leszállt a kocsiról.

A többiek fölsimerve társaikat, elbocsájtották a kantárszarakat s néhány halk szó váltva egymással, elhúzódtak a csárda felé.

— Ez a spenceres betyár pedig tudja ki volt öcsém? . . . szólt kíváncsi tekintettel az exzsandár . . . Veszelka Imre . . . zsandárnak nézett a zsvány, az átalvetős zsinoros mentével!

Cserzy Mihály.

az nap midőn színházba szándékoznak menni beszélgetéseiket a délutáni kávénál végeznék el. Több figyelmet fordítanak az előadásra, nemcsak akkor amidőn az eszkimó a darab eredetét rontó ugrásokat tesz, hanem akkor is, hogy ha komolyabb fordulatot vesz a tárgy.

Ezáltal lehetővé tétetik egy ily valóban páratlan darab élvezze, a többi komolyabb hallgató által.

Tehát esedezünk a játék alkalmával egy kis csendet.

Több színházlátogató nevében.

Nemo.

HIREK

Gyászeset. Alulirottak mély fájdalommal jelentik, testvér, sógor és nagybátyjuk Hoffmann Máté m. kir. erdésznek folyó évi december hó 4-ikén d. u. 3 órakor Gopicsban (Horvátország) rövid betegeskedés után élete 33-ik évében történt elhunytát. Az engesztelő szentmise áldozat f. évi december hó 6-án reggeli 8 órakor lesz a Szt.-ferenczrendiek egyházában az Urnak bemutatva. Hült teteme ideiglenesen Gopicsban f. hó 6-án d. u. 3 órakor fog eltakaríttatni. Özv. Hoffmann Alajosné, Matild és Borbála férjezett Szirmák Lászlóné gyermekeivel. Félix és neje László Teréz. József és neje Csajkás Rózsa gyermekükkel Józival, Teréz és férje Kunszabó Lajossal, Katalin és férje Trencsényi Antal, Anna gyermekükkel. Károly és neje Szabó Mariska, Károly, Ninus és Mariska gyermekekkel. Márton és neje Rencsár Róza. Félix és Etelka gyermekekkel. Antal és neje Láng Szidonia, Lajos, István és Szidonia gyermekekkel és számos rokonai s ismerősei. Szabadkán, 1892. évi decz. 5. Áldás és béke hamvaira!

Eljegyzés. Pollák Mór a Kunetz testvérek czég könyvelője folyó hó 4-én eljegyezte Singer Eszike kisasszonyt, Singer Mór helybeli kereskedő szeretetreméltó leányát.

Loharapta a fülét szóváltás közben Vig Károly bádogos a részegen neki erőszakosan a disznó tisztításnál segédkezni akaró Ötvös József kárpitós segédnek. Amit a suaheliek elfelejtettek megcselekedni, megtette az önmagát em b e r e v ö n e k fölavatott mester.

Tüzeset. Folyó hó 5-ikén a VI. kőr 635. sz. Lajos utca Kalmár Teréz háztulajdonosnál tüzeset fordult elő. A tűz a kályha csőnek a mestergerendába való beépítése folytán keletkezett. Az összes kár mintegy 30 forintra tehető.

Eskü az utcán peres ügyben P. A. helybeli lakos beperelte G. A. nagybirtokost állítólag neki eladott egy lánccs föld után helyette fizetett 3 frt 62 kr. adóhátralék végett. Alperes a tegnapi tárgyaláson a bíróság előtt felperest megkínálta az esküvel, azonban a bírót el nem fogadván, utasította felperest, hogy egy újabb határnapon hivatalos adóbizonylattal mutassa ki követelésének valóságát. Hazamenet azonban a felek közt bíró nélkül az utcán következő ítélet fogalmaztatott: ha felperes leteszi az esküt arra, hogy alperes neki a kereseti 3 frt 62 krral tényleg tartozik és neki ezt meg nem fizette, — kötelezi magát a kereseti követelést azonnal megfizetni. Felperes az ítéletbe belenyugodván, nyomban az isten szabad ege alatt letette az esküt és alperes nyomban fizetett is. Biróra tehát nincs szükség.

Móra pólyubit prág pučka kasziné. Ami anyanyelvünkön azt jelenti, hogy: csókolnia kell a pučka kaszinó küszöbét annak aki a szabadkai városi hatóságnál valami hivatalt akar elnyerni. Így nyilatkozott állítólag Mamuzsics Lázó polgármester, szóval: Minden ut Rómába vezet. A szabadkai hatósághoz pedig csak a pučka küszöbén keresztül lehet hozzájutni. Kell-e ehhez bővebb magyarázat?

Egy elhalt kortárs. A sötét idők egy alakja pusztult el megint a sötét börtönben, Rózsa Sándorékkal jó czimkoraságban volt annak idején az öreg Dudás, aki több évtizedeket töltött a börtönben. Passzushamisításban utazott az öreg s ezen dolgaiért járta ki a törvény, hogy nehányszor becsukatott. Most is bent ül a lipitújvári börtönben: onnan jött meg a hír, hogy meghalt az öreg ember.

Ujlap Ujpesten. Tulajdonkép nem új, hanem csak a réginek a folytatása az „Ujpesti Ellenőr”, mely most „hosszu hallgatás” után újra megindult. Főszerkesztője Uhlik Lajos, felelős szerkesztője Vygh Sándor.

Stefánia főhercegnő e hó 1-én meglátogatta Biedermannsdorfban a hülye gyerekek intézetét, mely az ő védnöksége alatt áll s másfél órát töltött nyájasan beszélgetve a gyermekekkel s meghallgatva feleleteiket. Az egyik növendék, mint füttyművész produkálta magát a főhercegnő előtt, ki az intézetből a legnagyobb meglepéssel távozott.

Egy tanító emlékezete. Szép ünnepély volt minap Aradon, mint odavaló levelezőnk írja. Egy éve, hogy meghalt Rotter János leányiskolai igazgató tanár, a kinek a mai aradi társadalom majdnem valamennyi nőtagja tanítványa volt. Az elhunyt emlékének megőrzésére a polgári leányiskola tanítótestülete hangversenyt rendezett, melynek jövedelme a hálás növendékek által egyébként összegyűjtött pénzzel együtt alapul szolgál, hogy annak kamataiból oly szegény és kiváló tehetségű leánykák segélyeztessenek, a kik a tanítói pályára szánják magukat. A hangversenyen a város színejava jelent meg, főleg Arad szép asszonyai és leányai voltak nagy számban. A jótékony célra a bevételből tekintélyes összeg fog jutni. — A hangversenyen zongoráztak Grünzweig Irma, Robitsek Margit urhölgyek és Klein Soma ur énekelték: Toncs Aranka, Kövér Márta és Csik Irén urhölgyek, szavaltak Péterffy Sarolta és Hász Mariska urhölgyek. A nagy közönség minden szereplőnek nagy elismeréssel adózott.

Egy főherceg a párbajról. E hó közepén érdekes posthumus könyv fog mejelelni Bécsben; a könyv szerzője néhai károly főherceg, az asperni győző, a ki a nagy Napoleon ellen véres harcokat vívott. Érdekesnek tartjuk a megelenendő műből, mely aforisztikus dolgokat tartalmaz, egy részletet bemutatni, mely a párbajról szól. A párbajt, mondja a főhercegi szerző: ama régi nyers idő maradványának tekintem, a melyben megengedhetőnek tartották önhatalommal szerezni jogot. A párbajok minden renddel ellentétbe állanak és azért az állami kormányzat kötelessége meggátolni azokat. A hadseregknél oly mértékben szaporodnak, a mily mértékben csökken a fegyelem és legsűrűben a rosszul fegyelmezett csapatoknál fordulnak elő. A párbajok nem bizonyítják a kiváló vitéltségét, mert az ellenség előtt akárhány épenséggel nem tanusítja azt a bátorságot, a mit párbajok által akar magáról elhíttetni, mikor ellenfelét szabadon választhatja és gya-

Uj biztosító intézeti ügynökség. Az első biztosítási intézet katonai szolgálat esetére Ó cs. és kir. Fensége József főherczeg védnöksége alatt című szövetséget főügynökségét helyben Bács-Bodrog megye területére Löw Izidor kapta meg.

Monte Carlo legujabb áldozatai Egy ventimegliai távirat jelenti: Grimaldi mellett egy választékos eleganciával öltözött fiatalember holttestére akadtak. Tárcajában egy papírlapon francia nyelven a következő mondat volt: »Pénzemet és becsületesemet Monte Carlóban elvesztettem.« Bordighezában két pénzváltótestvér, pénzüket Monte Carlóban eljátszva megbukott. A deficit állítólag egy millió lira.

Tömeges elítélés. Saratowban a kolera alkalmával tudvalevőleg zavargások voltak. A haditörvényszék most — mint Pétervárról sürgönyzik — a vád alá helyezettek közül 23-at kötél általi halálra ítél, 38-at kényszermunkára és 18-at börtönbüntetésre 75 vádlottat fölmentett.

Öngyilkos polgármester. Castelvechio-ban, Dalmáciában dr Celio-Cega podesta, a ki olasz származása dacára a horvát párt hive volt, anyagi zavarok miatt előbb mérgett vett, aztán revolverrel agyonlőte magát.

CSARNOK.

Tisztartóék Ilonkája.

Beszélyke.

Irta: P. CSORBA ÁKOS.

Komor novemberi nap volt. Vasárnap délután.

A kis város utcái zajtalanok, a süvöltő szél elől mindenki a vigan lobogó kandalló tűzétől mérsékelt légű szobába vonult.

De ha az utca zajtalan, annál zajosabb a tisztartó ur háza, a hol a háziasszony névnapját ünnepelték.

A tisztartóék általános kedveltségnek örvendettek a kis városban. A tisztartó előzőkeny, bár urias modoru, de nem felfuvalkodott, vendégszerető, a háziasszony mintaképe a jó magyar háziasszonyoknak, aki maga nézett ki a konyhára, maga járt utána házi gazdaságának és a tisztartóék szeme fénye, a kedves szép Ilonka, maga a jóság, szelidség és szeretet. Mi természetesebb, mint hogy az ily tagokból álló család a közszeretet tárgya lett.

Nem volt oly családi ünnepély a tisztartóéknél, amelyen a kis város összes értelmisége fel ne kereste volna azt szerencse kívánataival, most is midőn a tisztartóné névnapja van, együtt van az egész város.

A számtartóék, a tiszteletesék, a doktorék, a postásék, a gyógyszerészek, a notáriusék mind el jöttek, de nem maradt el a fiatalág sem, ott volt a fővárosi modort, gyógyszerész segéd, a magát hivatott poetának képzelő jegyzői irnok, a mélabus ispán — kinek anyja csak két héttel ezelőtt halt meg, hogy kifejezék tiszteletüket a ház urnője előtt.

A tisztartóék számítottak e látogatásra, mert alig vergődött össze az egész társaság, a háziasszony az ebédlőbe hívta meg a jelen voltakat, a hol diszes terítékű s a legfinyásabb inyencet is kielégíthető oszonna várta a vendégeket.

Természetes, hogy a régi jó magyar

szokáshoz képest a felköszöntők nem maradtak el s a társaság a legvigabb kedélyben hagyta el az ebédlőt, megoszolva három különböző szobába, az egyikben a mamák helyezkedtek el, megbeszélve egymás közt a napi eseményeket, a házi dolgokat s kellő elkészültséggel nyilatkozva, a mai cselédek romlottsága felett, a másik szobában a férfiak foglaltak helyet s bodor füstöt eregetve kergettek a pagátot, míg a »nagyszobában« a hol Ilonka zongorája állott, a fiatalság zajongott oly elevevésséggel, mely a fővárosi vígadó termének sétahangversenye alkalmávali zajongással vetekedhetett volna.

Ilonka, mint házi kisasszony kifáradhatatlan volt vendégei mulattatásában, megmutatta nekik legujabb zeneműveit, melyeket a fővárosból kapott, majd emlékkönyvét, albumát lapoztatta át vendégeivel, a kik közül nem egyszer kétszer hangzott fel a meglepetés kiállítása egyik másik arcképnél, ah mily jól van találva.

Mindenki részt vett a zajos társalgásban csak Pusztai Endre a fiatal ispán vonult vissza egy sarokba s olvasott, — amit a nők eléggé udvariatlan dolognak tartva, a gyógyszerészék Linuskája, egy sugár szőke leány oda szolt:

— Nagyon érdekes lehet az az olvasmány, hogy a mi jelenlétünkben is annyira lekötöi figyelmét ispán ur.

— Bocsánat hölgyeim, — mentegeté magát az ifju — a »Képes Családi Lapok« legutóbb megjelent s csak ma érkezett számát lapozom és épen egy gyönyörű költemény kötötte le figyelmemet, a mely oly költőileg festi a mi komor novemberünket.

(Folyt. köv.)

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Első biztosító intézet
katonai szolgálat esetére.

Ó CS. ÉS KIR. FENSÉGE.

József Főherczeg

VÉDNÖKSÉGE ALATT,

MINT SZÖVETKEZET

Alaptőke: 200.000 forint osztr. ért.

(teljesen befizetve.)

Főügynökség Szabadkán Bács-Bodrog megye területére Löw Izidornál zombori uton Lichtneckert József házában (»Szarvas« vendéglő)

Csakis a világhírű **zigarettapapirost** használjátok

Les Dernières Cartouches

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripar diadala, a cigarettapapir eszményképe

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valóli francia cigarettahüvely a »Les Dernières Cartouches«-papírból készült melynek minden doboza »Braunstein Frères« céget viseli, Szabadkán Jó Gusztáv urn kapható. 22-25.

Söresarnok megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy a Lendvay-utcában a »Pest« szálloda közelében levő Chobot-féle házban

söresarnokot nyitottam

s azt f. hó 19-én szombaton a nyilvános forgalomnak átadtam. A teljesen ujonnan berendezott söresarnokomban a legfinomabb **Müncheni-Spaten** és **Schwehāti Export márciusi palack-sörök** kimérése eszközöltetik; s ezen palack-sörök — megrendelés folytán — magánházakhoz is szállíthatnak.

Jó konyháról, valamint izletes ételek és hamisítatlan italokrol gondoskodva van.

A n. é. közönség látogatását kérve maradtam

Szabadkán, 1892. év november 19-én

Tisztelettel

Weinmann Jenő.